

ชื่อหลักสูตร การทำปลาร้าของสมุนไพร

จำนวน ๖ ชั่วโมง

แบบ กศ.ตน. ๑๕

กลุ่มอาชีพ พาณิชยกรรมและบริการ (กลุ่มสนใจ)

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดมหาสารคาม

ความเป็นมา

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ตามนโยบาย สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดมหาสารคาม ได้ให้สถานศึกษาขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาที่ยั่งยืนกิจกรรมส่งเสริมศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน งบรายจ่ายอื่น ในการจัดกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่องให้กลุ่มเป้าหมาย โดยให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการทำงาน ทำใน ๕ กลุ่มอาชีพได้แก่ เกษตรกรรม อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม คหกรรม และอาชีพเฉพาะทางหรือการบริการ รวมถึงการเน้นอาชีพช่างพื้นฐาน ประกอบด้วย กลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ได้จัดทำหลักสูตร เพื่อพัฒนาอาชีพ re – skill และ Up – skill เพื่อให้สถานศึกษาหรือผู้จัดกิจกรรมนำไปใช้ในการขับเคลื่อน โครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน ที่สอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียน และความต้องการของตลาดแรงงาน การพัฒนา ประเทศ การดำเนินงานจัดกิจกรรมหลักสูตรฝึกอาชีพให้แก่ ประชาชนกลุ่มเป้าหมายให้ดำเนินการตามแนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาต่อเนื่อง (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๕๑) และนิเทศติดตามประเมินผล การดำเนินโครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดมหาสารคามได้เล็งเห็นความสำคัญของการจัดโครงการ ศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน เพื่อลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ของประชาชน จึงได้มอบหมายให้ กศน.ตำบล จัดกิจกรรมการศึกษา พัฒนาอาชีพรูปแบบกลุ่มสนใจวิชาการทำปลาร้าของสมุนไพร ให้กับประชาชนได้มีเจตคติที่พึงงามสามารถนำความรู้ ที่ได้ไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางพัฒนา เป็นอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ให้กับตนเองและครอบครัวต่อไป

หลักการของหลักสูตร

การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาอาชีพเพื่อการทำงาน กำหนดหลักการไว้ดังนี้

๑. เป็นหลักสูตรที่เน้นการบูรณาการให้สอดคล้องกับศักยภาพด้านต่างๆ ห้าด้าน ได้แก่ ศักยภาพของ ทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพภูมิประเทศและทำเลที่ตั้ง ของแต่ละประเทศ ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่และศักยภาพของ ทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่

๒. มุ่งพัฒนาคนไทยให้ได้รับการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพและการมีงานทำอย่างมีคุณภาพทั่วถึงและ เท่าเทียมกัน สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคง และเป็นบุคคลที่มีวินัยเปี่ยมไปด้วยคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึก ความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม

๓. ส่งเสริมให้มีความร่วมมือในการดำเนินงานร่วมกับภาคีเครือข่าย

๔. เน้นการฝึกปฏิบัติจริงเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำไปประกอบอาชีพให้เกิด รายได้ที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนในอาชีพ

จุดมุ่งหมาย

1. ผู้เรียนสามารถประกอบอาชีพและสร้างรายได้ที่มั่นคงให้กับตนเอง
2. ผู้เรียนมีโครงการประกอบอาชีพเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อไปได้
3. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตสำนึก ความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายคือประชาชนกลุ่มเป้าหมายนอกระบบโรงเรียน

1. ผู้ที่ไม่มีอาชีพ
2. ผู้ที่มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ

ระยะเวลา

การเรียนรู้ และฝึกทักษะ จำนวน 6 ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

1. ช่องทางการประกอบอาชีพการทำปลาร้าบองสมุนไพร
  - 1.1 ความสำคัญการประกอบอาชีพการทำปลาร้าบองสมุนไพร
  - 1.2 ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการทำปลาร้าบองสมุนไพร
    - 1.2.1 ความต้องการของตลาด
    - 1.2.2 การใช้แรงงาน
    - 1.2.3 การจัดหาวัสดุ อุปกรณ์
    - 1.2.4 การเลือกทำเลที่ตั้ง
    - 1.2.5 ทุน
    - 1.2.6 การบรรจุหีบห่อ (ปลาร้าบองสมุนไพร)
    - 1.2.7 การขนส่ง
    - 1.2.8 ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพตามศักยภาพ 5 ด้าน ได้แก่ศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพของภูมิประเทศและศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่
  - 1.3 แหล่งเรียนรู้
  - 1.4 ทิศทางการประกอบอาชีพ
2. ทักษะการประกอบอาชีพการทำปลาร้าบองสมุนไพร
  - 2.1 ขั้นตอนเตรียมการประกอบอาชีพการทำปลาร้าบองสมุนไพร
    - 2.1.1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการทำปลาร้าบองสมุนไพร
    - 2.1.2 ลักษณะการเลือกปลาร้า/สมุนไพร
    - 2.1.3 การทำปลาร้าบองสมุนไพร
    - 2.1.4 วัสดุ อุปกรณ์ ที่ใช้ประกอบอาชีพการทำปลาร้าบองสมุนไพร

๒.๑.๕ สถานที่ / พื้นที่ (เบตตัง)

๒.๒ ขั้นตอนการทำปลาร้าบองสมุนไพร

๒.๒.๑ การทำปลาร้าบองสมุนไพร

๒.๒.๒ การเตรียมปลาร้า/การเตรียมสมุนไพร

๒.๒.๓ การทำปลาร้าบองสมุนไพร

๒.๓ ขั้นตอนการฝึกปฏิบัติการทำปลาร้าบองสมุนไพร

๓. การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการทำปลาร้าบองสมุนไพร

๓.๑ การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการทำปลาร้าบองสมุนไพร

๓.๑.๑ การวางแผนการจัดการทำปลาร้าบองสมุนไพร

๓.๑.๒ การควบคุมคุณภาพการทำปลาร้าบองสมุนไพร

๓.๑.๓ การทำรายรับ – รายจ่าย

๓.๒ การจัดการการตลาด

๓.๒.๑ การทำฐานข้อมูลลูกค้าที่ใช้บริการ / คู่แข่ง

๓.๒.๒ การโฆษณาประชาสัมพันธ์

๓.๒.๓ การส่งเสริมการขายและการบริการ

๓.๓ การจัดการความเสี่ยง

๓.๓.๑ การวิเคราะห์ศักยภาพในการประกอบอาชีพการทำปลาร้าบองสมุนไพร

๑) ค่าใช้จ่าย

๒) การเลือกวัสดุ

๓.๓.๒ การแก้ปัญหาความเสี่ยงในการประกอบอาชีพการทำปลาร้าบองสมุนไพร

๔. โครงสร้างการประกอบอาชีพการทำปลาร้าบองสมุนไพร

๔.๑ ความสำคัญของโครงการอาชีพการทำปลาร้าบองสมุนไพร

๔.๒ ประโยชน์ของโครงการอาชีพการทำปลาร้าบองสมุนไพร

๔.๓ องค์ประกอบของโครงการอาชีพการทำปลาร้าบองสมุนไพร

๔.๔ การเขียนโครงการอาชีพการทำปลาร้าบองสมุนไพร

๔.๕ การประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพการทำปลาร้าบองสมุนไพร

การจัดกระบวนการเรียนรู้

๑. การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร/ภูมิปัญญา

๒. การศึกษาดูงานจากแหล่งเรียนรู้

๓. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

๔. การฝึกปฏิบัติจริง

สื่อการเรียนรู้

ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ใช้สื่อที่หลากหลาย เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สถานประกอบการ สื่อจริง และสื่อบุคคลในชุมชน

๑. วิทยากร/ ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ความรู้
๒. VCD / หนังสือ
๓. Internet
๔. ศึกษาดูงานจากกลุ่มอาชีพตัวอย่าง/แหล่งเรียนรู้

การวัดและประเมินผล

๑. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีก่อนเรียนและหลังเรียน
๒. การประเมินผลงานก่อนเรียนจากการปฏิบัติ ได้ผลงานที่มีคุณภาพสามารถสร้างรายได้และจบหลักสูตร

การจบหลักสูตร

๑. มีเวลาเรียน ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๒. มีผลการประเมินตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐
๓. มีผลงานที่มีคุณภาพ

เอกสารหลักฐานการศึกษา

๑. หลักฐานการประเมินผล
๒. ทะเบียนคุมวุฒิบัตร
๓. วุฒิบัตร ออกโดยสถานศึกษา

รายละเอียดโครงสร้างหลักสูตรการทำปลาร้าบองสมุนไพร

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๑. ช่องทางการประกอบอาชีพการทำปลาร้าบองสมุนไพร	๑. เพื่อเป็นช่องทางในการประกอบอาชีพและยกระดับทักษะเดิมให้ดีขึ้น ๒. เพื่อสร้างทักษะใหม่ที่เป็นในการทำงานให้สอดคล้องกับความต้องการ ๓. เพื่อลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ในครัวเรือนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข	๑. วัสดุอุปกรณ์ในการทำปลาร้าบองสมุนไพรจากการนำไปใช้ประโยชน์ ๒. ขั้นตอนการทำปลาร้าบองสมุนไพร การเลือกสมุนไพร ๓. การจัดการด้านการตลาด ๓.๑ แหล่งเรียนรู้ ๓.๒ ทิศทางการประกอบอาชีพ	๑. บรรยาย ๒. สาธิต ๓. ฝึกปฏิบัติ	๓	๓
รวม				๖	